

SLUTTRAPPORT – INNSPARINGER RENHOLD

BAKGRUNN FOR SAKEN

På bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon er det behov for omstilling og effektivisering i Sandnes kommune utover det som ligger i økonomiplanen for 2015-2018. Totalt sett må det iverksettes innsparingstiltak på kr 122 mill. i 2016, som øker til kr 171 mill. i 2017.

Innsparingskravet for Sandnes Eiendomsselskap KF (SEKF) er på kr 17,7 mill. i 2016, som øker til kr 25,1 mill. i 2017. Styret i SEKF er styringsgruppe for identifisering, utredning og gjennomføring av innsparingstiltak innenfor tjenesteområdet, og har oppnevnt 6 arbeidsgrupper til å forestå kartlegging og å utarbeide forslag til innsparingstiltak:

1. Renhold
2. Energi
3. Standard FDV
4. Organisering
5. Arealeffektivitet
6. Eksterne leieavtaler

MANDAT

Arbeidsgruppen for Renhold skal fremme forslag som reduserer kostnadene til renhold med 2 forslag;

Fra kr 56 mill. til kr 52 mill.

Fra kr 56 mill. til kr 45 mill.

I dette ligger å se på standard, frekvens, omfang, bruk av nye løsninger (eks.vis Robot), organisering inkl. teamarbeid, tidspunkt osv. Det anbefales å se til andre kommuner som har gode og kostnadseffektive løsninger. Arbeidsgruppen er ikke bundet av ovennevnte eksempler, men kan fritt foreslå andre tiltak som er med på å redusere kostnadene.

ARBEIDSGRUPPE

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer:

Kjetil Nevøy (leder)	Teknisk
Erik Hansen Berge	Økonomi
Annette Bore,	Økonomi
Anja Osaland	HR
Andres Krogedal	Hovedverneombud
Cathrine Hauff Nordvall	Hovedtillitsvalgt
Stein Dirdal	Sandnes Eiendomsselskap KF

Det er avholdt ukentlige arbeidsmøter, og det er gjennomført 1 besøk/møte med Kristiansand kommune.

INFO. OM RENHOLDET I DAG

Renhold av bygg og lokaler for kommunal virksomhet utføres hovedsakelig i egenregi av resultatenheten Byggdrift v/seksjon Renhold. Unntaket er Bo og aktivitetssentre der virksomheten selv forestår renholdet. Kun renhold av barnehagene på Brueland og Sørbo utføres av ekstern leverandør.

Areal

Samlet renholdsareal er på ca 260.000 m², og er p.t. fordelt på 106 bygg.

Personell

Avdelingsleder:	1 ansatt / 1 årsverk
Konsulent:	1 ansatt / 1 årsverk
Fagleder	2 ansatte / 2 årsverk
Renholdere:	168 ansatte / 114,2 årsverk
Sykefravær i 2015:	6,6 %

Budsjett

Internt kjøp av renhold:	kr 56,860 mill.
Eksternt kjøp av renhold:	kr 2,0 mill.

Organisering

De fleste renholderne har ett fast arbeidssted, mens enkelte har renhold på to bygg/lokaler. I tillegg er det et ambulerende team fordelt på 2 biler. Renholdsbeskrivelser er utarbeidet for daglig-, periodisk- og hovedrengjøring. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv § 13, samt Arbeidsmiljøloven, er retningsgivende for kvalitet og frekvens på renholdet.

Avtaler

Det er rammeavtale for levering av papir og rengjøringsartikler.

Renholdet som utføres i dag holder en god kvalitet. Sykefraværet har over tid vært meget lavt sammenlignet med andre kommuner.

BESKRIVELSE AV TILTAK

Arbeidsgruppen har sett på mulige innsparingstiltak på kort og lang sikt, og hvilke konsekvenser disse har i forhold til ansatte, brukere og utførelse.

Tiltak 1 **Endring/bortfall av vikarbruk**

Omstilling

Ifølge statistikk for 2015 utgjør korttidsfraværet mellom en og fem dager 280,4 dagsverk. Sykefravær kompenseres i dag ved bruk av vikarer/overtid. Ved korttidsfravær utføres arbeidet for den sykmeldte av kolleger som mottar timebetaling/overtid for den ekstra arbeidstiden som medgår.

Tidligere har det vært praktisert at det ikke settes inn vikarer/ekstra ressurser ved korttidsfravær på inntil 5 dager. Istedenfor utføres kun renhold av toaletter, dusj og

garderober samt andre oppgaver hvor det stilles strenge krav til hygiene. Renhold av øvrige rom nedprioriteres disse dagene. Denne praksis bør kunne gjeninnføres. For barnehager hvor det kun er en renholder kan det være vanskelig å gjennomføre en slik ordning 100 %. Det antas imidlertid at ordningen vil kunne gjennomføres for 60 – 80 % av virksomhetene. Endringen vil kunne innføres i 2016.

Konsekvens

Kvaliteten på renholdet vil bli redusert i rom som midlertidig nedprioriteres. Tiltaket vil ikke medføre nedbemanning av faste stillinger/årsverk.

Innsparing

Forutsatt bortfall av generell vikarbruk ved korttidsfravær i inntil 5 dager for 60 – 80 % av virksomhetene er innsparingen beregnet til mellom kr 0,5 og 1,0 mill.

Tiltak 2

Optimalisere ressursbruken

Omstilling

Renholdet utføres iht renholdsbeskrivelser som er utarbeidet for hver bygningskategori (adm.bygg, skole, barnehage osv). Dagens ressursbruk innenfor hver kategori varierer imidlertid. Dette har sin årsak dels i at noen bygg er mer arbeidskrevende, men også at stillingsprosenten i noen bygg ikke er fullt utnyttet. Optimalisering av ressursbruken krever en nøye gjennomgang av renholdsprosedyrer og frekvens før omstilling kan iverksettes. Effekten antas å kunne tas ut i løpet av 2 år.

Konsekvens

Endringen vil medføre at medarbeidere enten vil få ansvar for et større areal og/eller omplassering til andre bygg hvor arealet er tilpasset stillingsbrøken.

Nedbemanning antas å kunne skje ved naturlig avgang. En stilling er p.t. ubesatt, mens fire andre medarbeidere forventes å gå over i pensjon i løpet av året. Til sammen utgjør disse stillingene 4 årsverk.

Mulig negativ effekt av omstillingen kan være økt sykefravær.

Der frekvensen på renholdet reduseres vil brukere kunne oppleve dette som om kvaliteten er forringet.

Innsparing

Basert på erfaringer fra Kristiansand kommune kan det være potensial for innsparing i størrelsesorden kr 2 mill.

Tiltak 3

Ny innkjøpsavtale – bruk av rimeligere produkter

Omstilling

Det er inngått ny rammeavtale for innkjøp av renholdrekvisita/-artikler og papir. Prisene er gjennomgående lavere enn i forrige avtaleperiode. Samtidig er det et bredere utvalg av produkter der man kan velge mellom varer med ulike priser og kvalitet. Særlig gjelder dette prisene på papir som alene utgjør en stor del av

leveransen. Som standard bør en velge produkter med lavest pris innenfor hver varegruppe.

Konsekvens

For renholdere vil valg av lavprisprodukter neppe ha noen konsekvens. Bruker vil imidlertid kunne oppleve at papir ikke har samme høye kvalitet og komfort som tidligere.

Innsparing

Ny rammeavtale og bevisst valg av lavprisprodukter innenfor hver varegruppe, vil med dagens forbruk kunne gi en beregnet besparelse på kr 1 mill.

Tiltak 4 **Bortfall av hovedrenngjøring på skoler**

Omstilling

Ifølge forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 13, skal innendørs arealer som er i daglig bruk ha *forsvarlig renhold etter hygienisk tilfredsstillende metoder*. Videre heter det at *hovedrenngjøring skal gjennomføres årlig i innendørs arealer*.

I barnehagene gjennomføres hovedrenngjøringen i løpet av virksomhetens planleggingsdager, dvs uten bruk av ekstra arbeidstimer.

På skolene utføres hovedrenngjøring ved skoleårets slutt. For dette arbeidet har renholderne 19 «ekstra» arbeidsdager pr årsverk. Samlet utgjør dette 1275 dagsverk. Ved å fordele hovedrenngjøringen over skoleåret på dager med lav aktivitet, kombinert med ny renholdsprosedyre, kan behovet for «ekstra» arbeidsdager på sommeren reduseres.

Konsekvens

Omlegging av hovedrenngjøringen vil kunne oppleves som at kvaliteten reduseres. Renholderne på skolebygg vil få redusert sine stillinger med inntil 19 dagsverk. Bemanningsreduksjon kan i noen grad kompenseres ved forventet arealtilvekst i kommende år.

Innsparing

Innsparingene er vanskelig å beregne, men ved halvering av ressursbehovet utgjør innsparingen anslagsvis kr 1,45 mill. (50 % av 1.275 dagsverk /220 arbeidsdager x 500.000 årlig lønnskostnad).

Tiltak 5 **Omlegging av renholdstandard**

Omstilling

Dagens renholdsplan bygger på faste rutiner og frekvens for utførelsen. Dette gir forutsigbarhet, men liten fleksibilitet. Omlegging til et mer behovsrettet renhold vil kunne bidra til effektivisering. Innføring av INSTA 800 kan være et virkemiddel for å definere en ny renholdsprofil og -standard for tjenesten. En slik utvikling vil kreve kompetanseheving og opplæring i organisasjonen.

Konsekvens

Omlegging fra dagens renholdstandard til ny kvalitetsprofil forventes å opprettholde dagens standard ved bruk av færre ressurser. Dette innebærer mulig overtallighet/nedbemanning. Bemanningsreduksjon kan i noen grad kompenseres ved forventet arealtilvekst i kommende år.

Innsparing

Det er ikke foretatt beregninger ettersom potensialet ikke er kartlagt.

Tiltak 6

Omorganisering

Omstilling

En positiv side ved dagens organisering av virksomheten er at den drives med en liten administrasjon. Sammenlignet med Kristiansand kommune har vi imidlertid flere årsverk av renholdstillinger mens vi har et mindre renholdsareal totalt. Her kan ligge en mulighet for effektivisering, og det bør foretas en utredning av alternative måter å organisere tjenesten på.

Konsekvens

Hvis det ligger et effektiviseringspotensial i å omorganisere renholdstjenesten vil det medføre overtallighet/nedbemanning. Bemanningsreduksjon kan i noen grad kompenseres ved forventet arealtilvekst i kommende år.

Innsparing

Det er ikke foretatt beregninger ettersom potensialet ikke er kartlagt.

VURDERINGER

Tiltak 1 til 3 er gjennomførbare på kort sikt, dvs at de kan iverksettes i løpet av 2016 og med helårsvirkning fra 2017. I sum vil disse tiltakene kunne gi en årlig innsparing i størrelsesorden kr 3,5 – 4 mill., herav inntil kr 2 mill. i 2016. For å nå dette målet er det nødvendig å avsette ressurser internt til å justere dagens renholdsplaner, foreta ny arealfordeling, innplassere tilgjengelige stillingshjemler og implementere nye rutiner i organisasjonen. En forutsetning er at renholdet fortsatt skal oppfylle myndighetskravene. Det er også viktig å informere brukerne av bygg og lokaler om de nye rutineene.

Tiltak 4 vil kreve nærmere avklaringer i forhold til gjeldende forskrift, arbeidsavtaler og ansettelseskontrakter. Det vil være naturlig å se nærmere på dette ifm tiltak 5, *Omlegging av renholdstandard*.

Tiltak 5 og 6 forutsetter at det gjennomføres en grundig evaluering, utarbeidelse av nytt renholdskonsept og alternativ organisering av virksomheten. Til dette arbeidet bør det vurderes å engasjere ekstern rådgiver for å bistå med konsekvensutredning av alternative organisasjonsmodeller, herunder økonomiske analyser.

Som ledd i det videre arbeidet med kostnadseffektivisering og omstilling bør det gjennomføres evaluering av renholdsoppdragene som i medhold av B-sak 158/10 utføres av ekstern leverandør. Ny

renholdsplan og kostnadsbesparende tiltak må også omfatte disse leveransene når avtalene utløper i 2016/2017. Det gir kommunen anledning til å utføre renholdet i egenregi, og samtidig unngå nedbemanning blant egne ansatte.

ANBEFALINGER

Følgende omstillingstiltak gjennomføres:

1. Endring/bortfall av vikarbruk
 - iverksettes fra august 2016
2. Optimalisere ressursbruken
 - iverksettes v/naturlig avgang i løpet av 2016
3. Ny innkjøpsavtale – bruk av rimeligere produkter
 - iverksettes i løpet av første halvår 2016

For å konkretisere potensialet for ytterligere innsparinger må det arbeides videre med de øvrige omstillingstiltakene:

4. Bortfall av hovedrensjøring på skoler
 - hvordan kvalitets- og forskriftskrav skal ivaretas må utredes
5. Omlegging av renholdstandard
 - innføring av behovsstyrt renhold og INSTA 800 må utredes
6. Omorganisering
 - alternative organisasjonsmodeller må utredes

Sandnes, 03.03.2016

.....

Kjetil Nevøy

.....

Anja Oseland

.....

Stein Dirdal

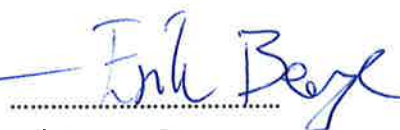
.....

Annette Bore

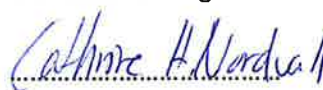
.....

Andres Krogedal

.....

Erik Hansen Berge

.....

Cathrine Hauff Nordvall